

عنوان مقاله:

دنیاهای محتمل در ساختار روایی مثنوی معنوی (داستان دژ هوش ربا)

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی و اسطوره‌شناسی، دوره 15، شماره 57 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

زینب حاج ابوکهی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

اشرف شیبانی اقدم - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

محمدعلی گذشتی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

خلاصه مقاله:

دنیاهای محتمل از مبانی نظری سبک‌شناسی شناختی است و ریشه در فلسفه لایبنیتس دارد. درک چگونگی روایت روایتها مساله اصلی در این نظریه است و نحوه ارتباط خواننده با روایت ادبی و تاثیر کنش و واکنش متن و خواننده را روشن می‌سازد. مثنوی معنوی، ی بزرگترین منبع ادب عرفانی است که مبانی عرفان عملی و نظری را دربرمیگیرد. در این جستار برآنیم، براساس نظریه دنیاهای محتمل و با روش توصیفی تحلیلی محتوا، خوانش جدیدی از این کتاب، ارائه دهیم. مولانا به عنوان کارگزار در نقش عامل انتقال داستان با باریکیبندی به تولید گفتمان روایی میپردازد و دنیاهایی را در ذهن خواننده رقم میزند که عبارتند از: دنیاهای معرفتی، خیالی، مقصودی و آرمانی. دنیاهای محتمل در داستان دژ هوش ربا اگر... بیشتر به صورت دنیای معرفتی و در جهت آموزش نکات عرفانی است که بر اساس الگوی و کلمههایی که آرزو، حسرت یا نمایش داده میشود. در دنیای مقصودی مولانا از حرف ربط بنابراین و تقاضایی را دربردارند، استفاده میکند. عشق مهمترین وسیله کشف و شهود و سازنده دنیای آرمانی مولاناست. در حقیقت این عشق است که سالک را در مسیر معرفت یاری میرساند. دسترسی به این دنیاهای محتمل به صورت زمانی، زبانی، طبیعی و اشیاء است که بسامد دسترس‌های زمانی بیشتر است.

کلمات کلیدی:

سبک‌شناسی شناختی، دنیاهای محتمل، دسترسی ها، مثنوی معنوی، دژ هوش ربا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1010184>

